

ภาคผนวก ค**แนวคำถามการวิจัยและแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน**

• แนวคำถามการวิจัย

วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา)

สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โดย พ.อ.อ.วัชร ชูสุทธิ รหัส 4500030053

หัวข้อวิทยานิพนธ์ (Title)

การถ่ายทอดวัฒนธรรมการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ (รามัญ) : กรณีศึกษา ชุมชนชาวมอญ
บ้านคงคาเหนือ หมู่ที่ 3 ต.คลองตาครุ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

• แนวคำถามการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (Key informant)
2. กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมในการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ ในสภาวะปัจจุบัน
3. พัฒนาการความรู้ ในเรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ
4. ปัจจัยที่มีผลกระทบ ต่อกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้

• ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (Key informant)

1. เพศ.....
2. อายุ.....
3. สถานที่อยู่ในอดีตและปัจจุบัน.....
4. ระดับการศึกษา.....
5. สถานภาพการสมรส.....
6. สถานภาพในชุมชน.....
7. การประกอบอาชีพ.....
8. รายได้เฉลี่ย.....
9. สัญลักษณ์ของตระกูลผี.....
10. สถานภาพในตระกูลผี.....
11. บทบาทและหน้าที่ตามสถานภาพในการนับถือผีบรรพบุรุษ.....
12. อื่นๆ.....

• ตอนที่ 2 (ปรับคำถามให้สอดคล้องกับสถานภาพและบทบาทหน้าที่ ของผู้ให้สัมภาษณ์)

กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมในการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ ในสภาวะปัจจุบันเป็นอย่างไร

1. ระดับสถาบันในครัวเรือน

1. ท่าน (หัวหน้าครัวเรือน หรือ ต้นผี) ได้รับความรู้ ในเรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษจากใคร และผู้ที่ให้ความรู้แก่ท่าน ได้ใช้วิธีการใดในการถ่ายทอดองค์ความรู้

2. องค์ความรู้ในเรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษ ที่ท่านได้รับมา จากการถ่ายทอดของบรรพชน นั้นมีอะไรบ้าง

-2-

3. ท่าน มีวิธีการอย่างไร ในการถ่ายทอดระบบความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของกฎ หรือข้อกำหนด ของตระกูลผีตนเอง ให้แก่ลูกหลานได้เกิดการรับรู้ มีความเข้าใจ และปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

4. ท่านใช้กลไก เครื่องมือ และกลวิธี อะไรบ้าง ในการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษในระดับสถาบันครัวเรือนให้กับบุตรหลาน และแก่คนทั่วไปในระดับชุมชน

5. ท่านมีวิธีการอย่างไร ในการใช้กลไกและเครื่องมือ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวัฒนธรรมการนับถือผีบรรพบุรุษ

6. ท่านคิดว่าผู้ถ่ายทอด และผู้รับการถ่ายทอด นั้น จะต้องมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง ที่จำเป็นจะต้องรู้ ในเรื่องของการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ

7. ท่านมีวิธีการอย่างไร ในการจัดงานพิธีกรรมในการนับถือผีบรรพบุรุษ ตามวงรอบของช่วงเวลาที่กำหนดไว้ และที่นอกเหนือจากข้อกำหนด

8. ท่านมีวิธีการอย่างไร ในการทำให้ลูกหลานได้จดจำและเข้าใจ ในการจัดพิธีกรรมการนับถือผีบรรพบุรุษ

9. ท่านคิดว่า บุตรหลานในตระกูลผีของท่าน มีพฤติกรรมและทัศนคติอย่างไรต่อสถานภาพของตัวบุตรหลานเอง ในการสืบเชื้อสายผีบรรพบุรุษต่อจากท่าน

10. ท่านคิดว่า ในการรับการถ่ายทอดของตัวท่านเองเมื่อครั้งในอดีต กับของลูกหลานที่ท่านกำลังถ่ายทอดให้อยู่ในปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร

11. ท่านคิดว่าระบบสื่อที่ครัวเรือนกับสถาบันทางสังคมในชุมชนใช้ในการถ่ายทอด นั้น มีสื่ออะไรบ้าง และสถาบันเหล่านั้นใช้สื่อเป็นเครื่องมือ อย่างไร

12. ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ

13. ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง ที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ

14. ท่าน(บุตรหลานหรือผู้รับการถ่ายทอด)คิดว่าการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ ที่ท่านได้รับการถ่ายทอดอยู่ในขณะนี้ปัจจุบัน จากครัวเรือนของท่านและชุมชนมีอะไรบ้าง

15. ท่าน(บุตรหลาน หรือผู้รับการถ่ายทอด) มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษอย่างไร

16. ท่าน(บุตรหลาน หรือผู้รับการถ่ายทอด) คิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ

2. ระดับสถาบันทางสังคมในชุมชน

1. ท่านคิดว่า สถาบันทางการศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร
2. ท่านคิดว่า สถาบันทางศาสนา มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร
3. ท่านคิดว่า สถาบันทางเศรษฐกิจ มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร
4. ท่านคิดว่า สถาบันทางการปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการถ่ายทอดการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร

3. ปัจจัยภายนอกซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง

1. ท่านคิดว่า ผู้รู้ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นบุคคลที่มาจากภายนอกชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร
2. ท่านทราบหรือไม่ว่า ผู้รู้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นคนนอกชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของการนับถือผีบรรพบุรุษ ด้วยเหตุผลอะไร
3. ท่านคิดว่า บุคคล กลุ่มองค์กรภาคเอกชน และรัฐ ที่มาจากภายนอกชุมชนมีส่วนในการส่งเสริมหรือสนับสนุน ต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมของการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร
4. ท่านคิดว่า บุคคล กลุ่มองค์กร และรัฐที่มาจากภายนอกชุมชน มีส่วนที่ก่อให้เกิดเป็นอุปสรรค ต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมของการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไร

ตอนที่ 3

● พัฒนาการความรู้ในเรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษของชาวมอญ

1. ท่านทราบถึง เรื่องราวประวัติความเป็นมาของชนชาวมอญในครั้งอดีต สมัยที่ก่อตั้งเป็นอาณาจักรมอญ ในพม่าอย่างไรบ้าง
2. ท่านทราบถึง เรื่องการอพยพของชาวมอญในอดีต เมื่อครั้งที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในไทย อย่างไรบ้าง
3. ท่านทราบถึง การตั้งถิ่นฐานในถิ่นลุ่มแม่น้ำแม่กลองอย่างไรบ้าง
4. ท่านมีความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมการนับถือผี อย่างไรบ้าง
5. ท่านมีความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมการนับถือผีบรรพบุรุษ อย่างไรบ้าง
6. ท่านทราบเรื่องการจัดพิธีกรรมการนับถือผี อย่างไรบ้าง

-4-

7. ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิธีกรรมการนับถือผี ในระดับครัวเรือน และระดับชุมชน อย่างไรบ้าง

8. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการสั่งสมองค์ความรู้ และประสบการณ์ ในการนับถือผี บรรพบุรุษตระกูลตนเอง และชุดความรู้ของชุมชน

9. ท่านทราบถึง การสูญหายไป การเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ในเรื่ององค์ความรู้ในการนับถือผีบรรพบุรุษ ของระดับครัวเรือน และระดับสังคมชุมชน จะมีอะไรบ้าง

10. ท่านคิดว่า การนับถือผีบรรพบุรุษ ในรุ่นของบุตรหลานของต้นผีในปัจจุบัน ในด้านของความรู้ ความเข้าใจ จากการที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากลำดับรุ่นที่สูงกว่า เป็นอย่างไร

11. ท่านคิดว่า จากการที่วัฒนธรรมในการนับถือผีบรรพบุรุษ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการปรับตัวนั้น จะส่งผลอย่างไรต่อบุคคลและต่อสังคมในภาพรวม

ตอนที่ 4

● ปัจจัยที่มีผลกระทบ ต่อกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้

- ในระดับครัวเรือน

1. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ในการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ ในระดับครัวเรือนของการนับถือผีบรรพบุรุษ มีอะไรบ้าง

2. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งเสริม ส่งผลก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตามมาต่อความเชื่อในการนับถือผีบรรพบุรุษและการดำรงวิถีชีวิตของชาวมอญในปัจจุบัน เป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเชื่อ ในการนับถือผีบรรพบุรุษ และการดำรงวิถีชีวิตของชาวมอญในปัจจุบัน เป็นอย่างไร

4. ท่านคิดว่า แนวโน้มในอนาคตของการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ในการนับถือผีบรรพบุรุษ ในระดับครัวเรือนจะเป็นอย่างไร บนฐานเหตุปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ที่ประกอบอยู่ในขณะนี้ปัจจุบัน

- ในระดับสถาบันทางสังคม

1. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ในการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ ในระดับชุมชนในการนับถือผีบรรพบุรุษ มีอะไรบ้าง

2. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมในนั้น ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตามมา ต่อความเชื่อในการนับถือผีบรรพบุรุษและการดำรงวิถีชีวิตของชาวมอญ ในระดับชุมชนอย่างไร

3. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในนั้น ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตามมา ต่อความเชื่อในการนับถือผีบรรพบุรุษและการดำรงวิถีชีวิตของชาวมอญ ในระดับชุมชนอย่างไร

4. ท่านคิดว่า แนวโน้มในอนาคตของการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ในการนับถือผีบรรพบุรุษ ในระดับชุมชนจะเป็นอย่างไร บนฐานเหตุปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ที่ประกอบอยู่ในขณะนี้ปัจจุบัน

แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานการนับถือผีบรรพบุรุษ ชาวมอญบ้านคงคาเหนือ หมู่ที่ 3 ต.คลองตาลอ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
 ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร ม.ธรรมศาสตร์ ของ พ.อ.อ.วัชร ชูสุทธิ รหัสนักศึกษา 4500030053

สำรวจระหว่าง วันที่ 6 - 11 เมษายน พ.ศ. 2552

[illegible]